

TOLEDO I SALERNO: DUES FINESTRES A LA REFINADA CULTURA ÀRAB

Per als musulmans, desxifrar la naturalesa tenia un significat religiós. Les lleis d'Allah estaven inscrites tant en l'Alcorà com en les formes de la naturalesa, en la física o la química.

El sentit de la observació de la naturalesa era descobrir la unitat divina sota la multiplicitat de l'aparença. I la unitat de l'obra divina es podia reduir a nombres, a geometria, a àlgebra. La ciència islàmica és sagrada.

D'altra banda, aquesta concepció de la ciència valorava més el savi que l'especialista. D'aquí la valoració dels filòsofs grecs, preocupats per la física i la ciència, i del gnosticisme; de l'astronomia i les matemàtiques dels perses i dels indis; de l'alquímia i la tecnologia dels xinesos.

Les grans obres científiques i filosòfiques gregues, conservades a Alexandria, es van salvar gràcies als científics musulmans. Els traductors àrabs van accedir i incorporar, també, els coneixements dels perses i dels indis. La llengua sagrada, l'àrab, va servir de vehicle únic des de Indonèsia fins a la Península Ibèrica.

Així, aquesta riquesa cultural va acabar a al-Andalus, on al-Hakam va posseir 400.000 llibres a Córdoba, ciutat on hi convivia els jueus i els cristians mossàrabs. I del món musulmà espanyol, aquest llegat va passar als regnes cristians, deprivats per segles de violència i pobresa de la cultura antiga. Cal pensar que un bisbe normal tenia, cap al segle IX, una dotzena de llibres a la seva biblioteca...

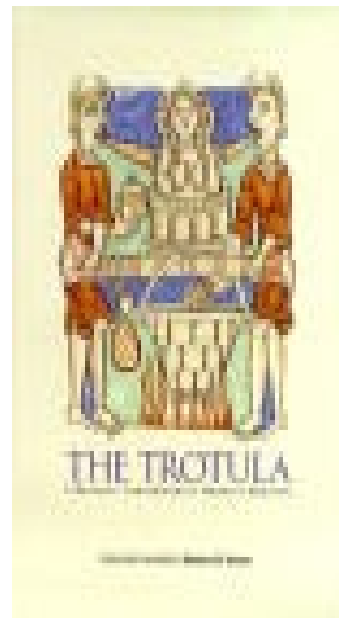
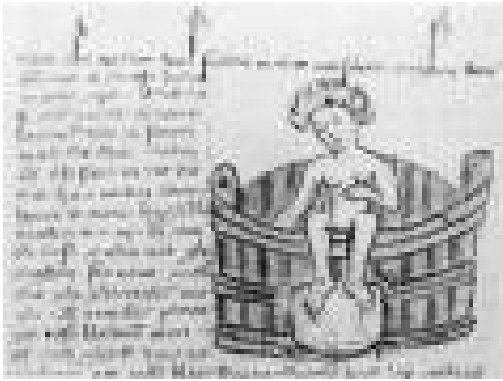

El califa al-Hakam II

L'arquebisbe Raimundo de Toledo va crear, cap al 1130, una Escola que va sistematitzar el què ja havien fet abans Mosé Sefardí, Ibrahim bar Hiyya o Ibrahim ibn Ezra. Dominico Gundisalvo i Juan Hispalense van traduir Ibn Sinna (Avicena), Ibn Gabirol o Ibn Rusd (Averroes).

A Toledo van anar a aprendre Gerard de Crèmona, Adelard de Bath (que va traduir al-Jwarizmi), Robert de Retines, Rodolf de Bruges, Miquel Scotto i d'altres.

Un altre focus de transmissió dels coneixements àrabs va ser la Sicília àrab, que, a través del domini normand i de l'Imperi Alemany, va acabar donant lloc, entre d'altres institucions a l'Escola de Salerno. A partir del segle X, diversos metges, els principals d'ells àrabs, s'estableixen a Salerno. A través d'ells arriben a Europa Galeno i Hipòcrates. I aquí es formen metges i metgesses, com Trótula, l'autora d'un tractat de ginecologia. I Salerno

serà per a la medicina, el que París per a la Teologia i Bolònia per al Dret: el veritable bressol del Renaixement cultural dels segles finals de l'Edat Mitjana.